

Правен бюлетин

Акценти в броя:

Обнародвани нормативни актове

- Закон за обществените поръчки
- Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие
- Закон за допълнение на Гражданския процесуален кодекс
- Постановление № 32 от 16 февруари 2016 г. за изменение на Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти, приета с Постановление № 97 от Министерския съвет от 2013 г.
- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания
- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиките

Внесени законопроекти

Календар

Анализи

Някои въпроси, свързани с предоставянето на ваучери за храна

Обнародвани нормативни актове

Закон за обществените поръчки

Новият закон е от рамков характер. С него се въвежда по-ясен и гъвкав ред за възлагане на поръчки, улесняват се правилата за кандидатстване. Предвижда се поетапното въвеждане на електронното възлагане на обществени поръчки. Подробно са разписани и случаите, в които лице не се допуска до или се отстранява от търгове. Сред тях са причини от криминален характер, несъстоятелност, лишаване от правото за упражняване на определена професия, нарушение на конкурентното право и др. Със закона се цели също транспонирането на две нови директиви в областта на обществените поръчки.

Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие

Въвеждат се нови критерии за категоризиране на общините с цел подобряване на ефикасността при целенасоченото финансиране. Териториалният обхват на районите за целенасочена подкрепа следва да се определя спрямо категориите на общините по реда на Закона за административно-териториалното устройство и техните характеристики по данни от БАН. Подробно е разписан механизъм за наблюдение на регионалното развитие, който предвижда периодична отчетност на Министерския съвет и областните съвети за развитие по отношение на Националната концепция за пространствено развитие и регионалните схеми за пространствено развитие. Законът въвежда също редица организационни промени.

Закон за допълнение на Гражданския процесуален кодекс

Промените разписват реда за издаване на европейско удостоверение на наследство. Урежда се възможност за допускане на изпълнение на съдебно решение или на друг акт, постановен от друга държава-членка на ЕС, в областта на наследяването.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания

Разширява се приложното поле на наредбата, като се прибавят схемите за единно плащане на площ и схемите за разпределително плащане. Подробно се разписва редът за проверяване на земеделски стопани, които получават плащания по СЕПП. Иницирането на такива проверки става част от правомощията на изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция.

Други обнародвани нормативни актове:

Закон за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (бр. 13 / 16.02.2016 г.)

Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност (бр. 14 / 19.02.2016 г.)

Закон за ратифициране на Конвенцията за взаимно административно сътрудничество по данъчни въпроси, изменена с Протокола за изменение на Конвенцията за взаимно административно сътрудничество по данъчни въпроси, влязъл в сила на 1 юни 2011 г. (брой 14 / 19.02.2016 г.)

Закон за ратифициране на Многостранното споразумение между компетентните органи за автоматичен обмен на информация за финансови сметки (брой 14 / 19.02.2016 г.)

Закон за изменение и допълнение на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ (брой 15 / 23.02.2016 г.)

Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство (брой 16 / 26.02.2016 г.)

Закон за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на научните изследвания (брой 16 / 26.02.2016 г.)

Закон за ратифициране на Меморандума за разбирателство относно подкрепа за проекти на ЕС между правителството на Република България и

Европейската инвестиционна банка (брой 16 / 26.02.2016 г.)

Закон за ратифициране на Меморандума за изпълнение – договорености между държавите членки, участващи в програмата за сътрудничество „ИНТЕРРЕГ V-A Румъния – България“ (брой 16 / 26.02.2016 г.)

Закон за ратифициране на Споразумението между Великото херцогство Люксембург и държавите членки, и партниращите държави относно системата за изпълнение, наблюдение и контрол на Програмата за сътрудничество ЕСПОН 2020, включително Референтен документ относно Механизма за отговорност на Европейската група за териториално сътрудничество за ЕСПОН (брой 16 / 26.02.2016 г.)

Закон за ратифициране на Гаранционното споразумение между Кралство Белгия, Република България, Чешката република, Кралство Дания, Федерална република Германия, Република Естония, Ирландия, Република Гърция, Кралство Испания, Република Франция, Република Хърватия, Италианската република, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Великото херцогство Люксембург, Унгария, Република Малта, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Република Полша, Португалската република, Румъния, Република Словения, Словашката република, Република Финландия, Кралство Швеция, Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия и Европейската инвестиционна банка относно заемите, които ще бъдат отпуснати от Европейската инвестиционна банка в подкрепа на инвестиционни проекти в държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, както и в отвъдморските страни и територии и на Споразумението за администриране на просрочията между Кралство Белгия, Република България, Чешката република, Кралство Дания, Федерална република Германия, Република Естония, Ирландия, Република Гърция, Кралство Испания, Република Франция, Република Хърватия, Италианската република, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Великото херцогство Люксембург, Унгария, Република Малта, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Република Полша, Португалската република, Румъния, Република Словения, Словашката република, Република Финландия, Кралство Швеция, Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия и Европейската инвестиционна банка за процедурите за плащания и възстановяване на средства по Гаранционното споразумение относно заемите, които ще бъдат отпуснати от Европейската инвестиционна банка в подкрепа на инвестиционни проекти в

държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, както и в отвъдморските страни и територии (брой 16 / 26.02.2016 г.)

Закон за ратифициране на Споразумението за учредяване на Спешен доверителен фонд на Европейския съюз за стабилност и справяне с първопричините за незаконната миграция и разселените лица в Африка и за неговия вътрешен правилник, подписано на 12 ноември 2015 г. в Ла Валета, и на Сертификата за принос на донорите по Приложение II от Споразумението за учредяване на Спешен доверителен фонд на Европейския съюз за стабилност и справяне с първопричините за незаконната миграция и разселените лица в Африка и за неговия вътрешен правилник, подписан на 30 ноември 2015 г. (брой 16 / 26.02.2016 г.)

Постановление № 28 от 11 февруари 2016 г. за изменение и допълнение на Класификатора на длъжностите на военнослужещите в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинените на министъра на отбраната и Българската армия, приет с Постановление № 84 на Министерския съвет от 2010 г. (брой 13 / 16.02.2016 г.)

Постановление № 33 от 16 февруари 2016 г. за изменение на Постановление № 119 на Министерския съвет от 2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014 – 2020 г. (брой 14 / 19.02.2016 г.)

Постановление № 32 от 16 февруари 2016 г. за изменение на Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти, приета с Постановление № 97 на Министерския съвет от 2013 г.

Наредба за изменение на Наредба № Н-2 от 2014 г. за условията и реда за осъществяване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България и изискванията към фискалните контролни пунктове (брой 13 / 16.02.2016 г.)

Поправка на Наредба № РД-02-20-3 от 21.12.2015 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на сгради за обществено обслужване в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата (брой 13 / 16.02.2016 г.)

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-8 от 2008 г. за условията и реда за извършване на превоз на пътници и товари за собствена сметка (брой 14 / 19.02.2016 г.)

Наредба за изменение на Наредба № Н-3 от 2009 г. за необходимите мерки за изпълнението и прилагането на Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета от 20 декември 1985 г. относно контролните уреди за регистриране на данните за движението при автомобилен транспорт и Регламент (ЕО) № 561/2996 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. за хармонизиране на някои разпоредби от социалното законодателство, свързани с автомобилния транспорт, за изменение на Регламенти (ЕИО) № 3821/85 и (ЕО) № 2135/98 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 3820/85 на Съвета (брой 15 / 23.02.2016 г.)

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиките (брой 16 / 26.02.2016 г.)

Внесени законопроекти

Закон за изменение и допълнение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Проектотаконът има за цел да транспонира четири нови директиви в сферата. Предвижда се изрично правото на избор на държава членка по произход за емитенти от трета държава. Въвежда се задължение за публично разкриване на шестмесечни финансови отчети за дейността на емитентите, както и публикуване на тримесечни уведомления за първото, третото и четвъртото тримесечие. Налага се изискване в годишния си доклад за дейността емитентите да включват декларация за добро корпоративно управление. Хармонизират се изискванията за разкриване на дялово участие.

Предвижда се разширяване на правомощията за налагане на санкции, както и установяване на критериите, които трябва да се отчитат при налагането на административна санкция или прилагането на административна мярка.

Регламентира се предлагането на услуги от алтернативни инвестиционни фондове, установени в други държави членки. Разширяват се правомощията на Комисията за финансов надзор.

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за банковата несъстоятелност (19.02.2016г.)

Предвижда се задължение за временните синдици за публично оповестяване на съдържанието на доклад от разследване на съответната банкова несъстоятелност.

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за банковата несъстоятелност (24.02.2016г.)

Предвиждат се промени в правната уредба на производството по банкова несъстоятелност, сред които възнаграждението на синдика, размера на адвокатските възнаграждения, отчетността на синдика, съобщаването на актове на съда след откриване на производство по несъстоятелност и др.

Календар

16.03.2016

Digital Health and Medical Innovation Forum – едnodневен форум, който ще събере топ иноватори и експерти в медицинския сектор, за да обсъдят и представят бъдещето на здравеопазването, грижата за човека и технологичните промени, които предстоят.

Анализи

Някои въпроси, свързани с предоставянето на ваучери за храна

Често в практиката възникват въпроси, свързани с предоставянето на ваучери за храна, в какъв акт/документ може да бъде уговорено това, кои са правоимащите лица и други.

Уредбата на тази материя се съдържа в различни нормативни актове – Кодекса на труда („КТ“), Закона за корпоративното подоходно облагане („ЗКПО“), подзаконовите нормативни актове и други. Интерпретацията на тази материя е широко застъпена и в практиката на данъчните органи.

Предоставянето на ваучери за храна представлява част от социално битовото обслужване на работниците и служителите в предприятието по смисъла на КТ, финансирано със средства на работодателя. По този начин, ваучерите се явяват практична и лесна алтернатива на така популярното в миналото столово хранене и същевременно позволяват на работодателите да допринасят за подобряване стандарта на живот на техните работници и служители.

КТ предвижда, че начинът на използване на средствата за социално-битовото обслужване (тук влизат и ваучерите за храна) се определя с решение на общото събрание на работниците и служителите. Другата хипотеза, която е и по-често срещана в практиката, е работодателят самостоятелно или съвместно с други

органи и организации (например синдикати) да реши относно предоставянето на социално-битовите придобивки. Предвидено е също така, че по решение на общото събрание на работниците и служителите социалните фондове и формите на социално обслужване могат да се ползват и от пенсионери, работили при същия работодател.

Трудовото законодателство не съдържа друга уредба, която би могла да ограничи преценката на работодателя относно това кои категории работници и служители могат да получават ваучерите, само ефективно полагащите труд лица или лицата, които са в някаква форма на отпуск, включително дългосрочен такъв и т.н.

Такава уредба обаче се съдържа в данъчното законодателство, във връзка с така наречените „социални разходи, предоставени в натура“. Ако работодателят иска да се възползва от благоприятното данъчно третиране, предвидено за този вид разходи, към които спадат и ваучерите, той трябва да се съобрази с изискванията, предвидени в ЗКПО. Тези условия, наред с останалото, предвиждат социалната придобивка да е достъпна за всички работници и служители, и за лицата, наети по договор за управление и контрол.

Според практиката на НАП¹ критерият за достъпност изисква размерът на социалната придобивка да не е обвързан и да не зависи от заеманата от лицето длъжност, от постигнатите от него трудови резултати, от броя отработени дни, отсъствие поради болест, или други условия поставени от работодателя.

Следователно, ако работодателят предоставя ваучери за храна съобразно отработените дни в месеца, изключва лицата, които са в майчинство, в болнични, в платен/неплатен отпуск, няма да е налице изпълнение на изискванията за достъпност на социалната придобивка за всички наети лица.

В същото време обаче данъчните органи допускат изключение от тези изисквания². Счита се, че ако самите работници и служители са приели, а работодателят се е съгласил, че ваучерите за храна ще се предоставят на база на реално отработените дни, това само по-себе си е показател за общодостъпност на социалната придобивка – тя се предоставя на всички в еднакъв размер и на еднаква база – реално отработени дни.

¹ Вж Разяснение № 96-00-79 от 17.03.2015 г. относно данъчното третиране на купони за храна по реда на ЗКПО

² Вж РАЗЯСНЕНИЕ № 24-34-90 от 29.09.2014 г. относно прилагане на § 1, т. 34 от ДР на Закона за корпоративното подоходно облагане и РАЗЯСНЕНИЕ № 3-786 от 31.03.2015 г. относно данъчно третиране на социалните разходи по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане

Без значение е формата, чрез която са изразени волята на работниците и служителите и съгласието на работодателя – решение на общото събрание на работниците и служителите и съгласие от работодателя да осигури средства за изпълнението му, колективен трудов договор, в който страните са постигнали съгласие по отношение на социалните придобивки, каквато и да е друга форма на споразумение.

Следователно, за да е изпълнен принципът на общодостъпност и да се квалифицира предоставянето на ваучерите като социални разходи по смисъла на ЗКПО, необходимо е или ваучерите да се предоставят на всички категории наети от работодателя лица, независимо дали полагат ефективно труд или се намират в какъвто и да е отпуск или получаването на ваучерите от наетите лица да е ограничено по някакъв критерий, но този критерий да е еднакъв за всички и да е одобрен от общото събрание на работниците и служителите.

Обикновено ваучерите се предоставят на работниците и служителите на месечна база. Затова в практиката възниква въпросът как следва да се подходи, в случай че дадено лице започва работа при работодателя след началото на съответния календарен месец или прекрати трудовото правоотношение преди да е изтекъл месецът. За втората хипотеза в законодателството³ е предвидено изрично задължение за връщане на неизползваните ваучери за храна при прекратяване на правоотношението. За първата хипотеза няма изрична уредба, но по аналогия би могло да се приеме, че преди да е възникнало правоотношението ваучери за храна не са дължими и че в месеца на започване на работа могат да се предоставят в размер, съответен на времето след постъпването. В случая следва да се вземе предвид и че отработеното време като недопустим критерий за ограничаване на правото на получаване на ваучери означава отработено време в рамките на трудовото правоотношение. На практика, ако не се тълкува по този начин, може да се стигне до неравнопоставеност между работниците и служителите, тъй като лица без да са били в правоотношение с работодателя в рамките на пълен календарен месец получават същото като останалите, които са били служители през цялото време. Такъв подход не би следвало да затрудни работодателите, когато имат новоназначени работници и служители, които не могат да бъдат предвидени предварително. Ваучери могат да им бъдат предоставени през месеца, следващ постъпването на работа, като се обозначи, че се отнасят за предходния месец.

Не на последно място, в законодателството не е предвиден изричен документ, в който работодателят да уреди предоставянето на ваучерите за храна. На практика това обикновено се урежда с правилата за структурата и организацията на работната заплата или в отделна социална политика на предприятието. Във всички случаи, следва да се осигури информирането на всички работници и служители, както и лицата, наети по договор за управление и контрол относно тези правила.

При всички обстоятелства, тъй като Кодексът на труда не предвижда детайлна уредба на тези отношения, препоръчително е работодателят да потърси и данъчна консултация за конкретното третиране на своя случай.

Миглена Мичева
Старши Адвокат

За контакти

адв. Ренета Петкова
Съдружник
rpetkova@deloittece.com

адв. Звезделина Филова
Мениджър
zfilova@deloittece.com

Адвокатско дружество
„Делойт Лигъл“
бул. „Ал. Стамболийски“ 103
София Тауър (Мол София)
гр. София 1303
България
Телефон: + 359 (2) 8023 300
Факс: + 359 (2) 8023 350
www.deloitte.bg

³ НАРЕДБА № 7 от 9.07.2003 г. за условията и реда за издаване и отнемане на разрешение за извършване на дейност като оператор на ваучери за храна и осъществяване дейност като оператор